

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5:60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Štrajk tiskarjev v Kranju.

Da današnja številka „Gorenjca“ ni tako popolna, kakršna bi morala biti, je vzrok stavka tiskarjev v naši tiskarni. Pričeli so v sredo opoldne stavkati, ne da bi bili po tarifni pogodbi pravzaprav opravičeni. Po odločnem nastopu in posredovanju odposlancev društva tiskarjev kakor tudi tarifnega razsodišča so pomočniki včeraj popoldne zopet prišli na delo. S tem je štrajk končan. — Cenjene odjemalce, ki čakajo na izvršitev nekaterih nujnih naročil, prosimo naša tiskarna, naj izvolijo potrpeti, ker se bo delo sedaj čim najpreje izvršilo.

Naš trgovski položaj in Trst.

Dne 11. t. m. se je vršil v Postojni velik trgovski shod, na katerem je podal predsednik trgovinske in obrtne zbornice Kranjske, gosp. Josip Lenarčič pregled slovenskega trgovskega položaja. Naša ožja

domovina proizvaja mnogo surovin kmetijskega in gozdarskega izvira, pa tudi industrija naša ni malenkostna. Izvažajo se zlasti krompir, fižol, seno. Živino oddajamo na sever in jug, v pomorska mesta pa zlasti molzne krave, teleta in mleko. V zadnjem se kaže velik napredek od leta do leta. Eden najvažnejših predmetov je pridelek naših gozdov, les, s katerim zalagamo naša pristanišča Trst in Reko v najizdatnejši meri.

Pri nas cvete tudi železna industrija. Starih plavžev v Kropi, Železnikih i. t. d. ni več vsled prehude konkurence, pač pa se izdelujejo pri nas žice, žičniki, železni drogovi in izdelki za direktno uporabo. V tekstilni industriji zavzemata Tržič in Litija prvo mesto. Od nas se izvažajo tudi cement, mlinska industrija pa proizvaja obilno moke. Tudi strojarska industrija je častno zastopana na Kranjskem.

Naravno je, da take industrije zopet konsumirajo tujezemske blago, ker trgovina se razvija naravnim potom. Tako nastane potreba misliti na prilike in sredstva, kako zmagati promet. V prvi vrsti pridejo tu v poštev naša pristanišča, to je Trst in Reka, ki uspešno tekmuje s Trstom. Trst je bil svoj čas jako važno pristanišče v svetovnem prometu. Odkar pa je dobil hudo konkurenco v severonemških pristaniščih, in avstrijski trgovci vsled izborne nemške ta-

rifne politike pošiljajo v kraje ob sredozemskem morju celo čez Hamburg svoje blago, ker jim pride precej ceneje, je Trst in njegovo pristanišče zelo padlo v svetovnem prometu in Zeneva, ki je bila nekdanj za Trstom, ima dandanes dvainpolkrat večji promet od njega.

Govornik se je pečal na to z razmerami pri tržaskem Lloyd, ki je v kljub letni večmilijonski državni podpori na robu propada, ker ni znal tekmovati z drugimi parobrodničnimi društvi, ki mu dandanes že delajo najobčutnejšo škodo. Da se Lloyd zopet ojači, zahteva država, da se njegov kapital pomnoži za 10—12 milijonov kron, nakar hoče država zvisati sedanjo podporo v znesku štiriinpol milijona kron na sedemintrideset milijona.

Kar se tiče tržaskega prometa, znaša ta na leto čez 1,387.000 ton. Vsako leto se zviša za 50.000 ton. Čez 20 let ga bo torej 2,387.000 ton. Po novi železnici se pričakuje zvišanja za 500.000 ton, torej bi znašalo to 2,887.000 ton.

Takemu prometu pa ne morejo zadostiti obstoječe naprave. Dandanes je že promet tak, da prišedši brodovi ne morejo do brega in da čakajo več ur po teden dni na morju.

To ima za svetovni promet slabe posledice, zato se pa veliki brodovi izogibajo Trsta. Da se to odpravi, je bil sprejet načrt,

PODLISTEK.

Francozje v Kranju.

(Predeval prof. g. Jos. Bučar v kranjski čitalnici.)

Dalje.

Nova nasilja Napoleonova v Italiji in njegov rastoči upliv v Nemčiji so navdajali Avstrijo z veliko skrbjo; toda krepki upor španskega naroda in splošna nezadovoljnost radi celinskega zapora je vnel Avstrijem in Prusom nado, da bi se tudi njim bilo moči osvoboditi Napoleonovega nasilstva. Noč in dan se je tedaj v Avstriji preudarjalo, kako ugonobiti neustrahovane Francoze. Nadvojvoda Karel je kot vojni minister povečal vojaško moč, njegov brat nadvojvoda Ivan pa je dne 8. junija 1808 izdal patent za osnovevanje deželne brambe. Ker je primanjkovalo vojakov, so se uvrščevali vojaški novinci do 22. leta starosti v redno vojsko. Starejše mo-

stvo pa je moralo, bodisi samec ali oženjen, stopiti v domobranstvo, drugače so ga z vojaško silo prisilili k temu. Izvzeti in oproščeni od deželne brambe so bili seveda vsi, ki jih vojaška dolžnost tudi drugače ni vezala, namreč: duhovščina, plemenitaši, uradniki, dostojanstveniki, umetniki, meščani, trgovci, obrtniki in kmetje, ki so imeli vsaj »pol grunta«. Človek bi mislil na prvi pogled, da so bili od deželne brambe oproščeni vsi. Toda bilo jih je še mnogo, ki jih je vezala brambovska dolžnost, po mestih vsi nemeščani, rokodelski in trgovski pomočniki, dninarji, hlapci i. t. d., po kmetih pa vsi, ki niso bili posestniki vsaj pol kmetije. Nadvojvoda Ivan je prepotoval sam vse dežele, da bi se deželna bramba hitreje osnovala in je prišel 1. julija 1. 1808 tudi v Ljubljano. Po Dolenjskem in Notranjskem so se ljudje večinoma z velikim navdušenjem zanimali za deželno brambo. Ie v gorenjskem okrožju ni bilo posebnega zanimanja za njo. Dne 19. ju-

lija 1808 so se sešli v Ljubljani zastopniki 22 »opisovalnih ali kantonskih gosposk« (Werbbezirke), med temi tudi iz Kranja. Na tem shodu se je izpodbujalo ljudi, da bi se prostovoljno oglasili. Ker je bilo število brambovcv vsaki gosposki natanko določeno, se je moral nedostatek izžrepati. Imena onih, ki se niso hoteli prostovoljno oglasiti, napisala je posebna komisija, ki je hodila od fare do fare, na listke ter jih vrgla v vrč, iz katerega jih je jemal kak otrok. Vendar je bilo navdušenje za deželno brambo v nekaterih krajih na Kranjskem naravnost velikansko. Za izglede naj navedem, da so v Železnikih in v Idriji rudokopi dejali naborni komisiji, naj listke da odnesti le sapi. »Nobeno žrebanje naj ne bo odločevalo o nas,« so vsi enoglasno vskliknili, »mi vsi hočemo prostovoljno služiti ljubljenu svojemu cesarju.« Zelo je podžgal navdušenje za sveto reč avstrijske države rodoljubni pesnik Valentin Vodnik, ki je po izgleda nemškega pesnika Collina navdu-

po katerem se napravijo pri novi luki pri Sv. Andreju stopnjevale tri obrambni zidovi, v kotu pri Škednju pa naj bi bila luka za les. Ko se to izvrši, bo znašalo obrežje s staro luko in starimi pomoli 8350 km. Delo bo dokončano l. 1918. Na 1 m brega bi prišlo potem 346 ton na leto, ali če se vračuna zvišanje prometa vsled nove železnice, pride v 25 letih 393 ton na 1 m brega. Vse delo bo stalo 94 milijonov kron.

Vkljub novi železnici bo ostala lesna trgovina v Trstu še vedno na starem mestu in je neumejno, kako so mogli pri gradnji te železnice prezirati to okolnost. Upati je pa, da se izvrši preuredba na Opčinah.

Govornik upa, da bodo imele te zgradbe za našo deželo ugodne posledice. Nam je treba gledati, da se nam Trst ne odtuji v narodnem oziru in da se narodna zavest slovenskega prebivalstva v Trstu povzdigne. To važno mesto moramo zopet pridobiti našemu slovenskemu narodu, čigar last je bilo nekdanj in čigar last mora ostati v bodočnosti.

Tržiške novice.

— Nov list za kmetijstvo. Gospod Anton Lehrmann, lastnik l. kranjskega perutninarskega zavoda, razpošilja pozive k naročbi «Perutninarja», mesečnika za umno perutninarstvo. Kakor posnemamo iz tega poziva, bo razpravljajal «Perutninar» tudi različna vprašanja, važno za umno rejo vseh malih domačih živali. Gospod Lehrmann obljublja, da bo storil vse, kar mu bo mogoče, da bo zadovoljil naročnike. Seveda pa stavlja pogoj, da se uresniči njegova misel, da se oglasi primerno število naročnikov in sicer do 1. aprila t. l., ker bi izdal rad prvo številko že začetkom majnika t. l. In k temu stavku si dovoljujemo povedati svoje mnenje. Vsaka stvar, ki se že takoj v začetku ne goji, ne more uspevati in počasi zamre, ali pa ne pojde niti v življenje. To je zlasti slučaj pri novih listih. Če list nima takoj v začetku

ševal Kranjce s svojimi pesmi za brambovce. Zadel je v njih pravo ljudsko struno. Bile so pesmi, po katerih se je lahko marsiral, kakor: «Radovoljni brambovci», ali «Brambovska dobra volja», ali pa take, ki so slavile staro nepremagljivo Avstrijo, kakor: «Estrajh za vse».

Ako li hče
Je bil Estrajh in bo za vse!
Zdaj brambovci zaukajte:
Bit' će, bit' će,
Estrajh za vse!

Koga ne bi ganila lepa brambovska molitev!

Mogočni Bog!
Tvoj dih je vstvaril sonca nove,
Tvoj dih je v stan' podret svetove,
Zato pohleвно mol' mo Te:
Obrni milostiv' obraz
Na brambo našo in na nas!
Pred sodbo klit' sovražnike.
Usliš' nas Bog!

Deželni brambovci so se vezbali o potrebnih vojskih vednostih ob nedeljah in praznikih. Kranjski brambovci so se združili v začetku meseca avgusta s tržiškimi brambovci. Obema združenima brambama, ki so šteje več kot 600 mož, je zapovedoval stotnik pl. Hillmayer.

dosti odjemalcev, je skoro nemogoče, da bi uspeval. A ravno list «Perutninar», če prične izhajati, bo velik korak naprej in škoča bi bila, če se misel gospoda Lehrmanna ne uresniči. Kajti ravno ta veja kmetijstva je pri nas najbolj zanemarjena. Koliko kmetov pa imamo pri nas, da se pečajo s perutninarstvom? Lahko bi jih, našli na prste in še ti so navezani na nemške časnike: niti enega slovenskega časopisa nimamo, iz katerega bi črpal kmetovalec nasvete. In vendar je ravno perutninarstvo lista panoga, ki bi našemu kmetovalcu pomagala mnogo na noge. Res, da goji naš kmet v mali meri tudi perutninarstvo, a o umnem, dobičkanosnem perutninarstvu ne ve ničesar. Poglejmo pa druge narode! Naj navedem samo naše severne brate Čehce. Koliko jim nese samo reja gosi! Na milijone kron dobi dežela samo za gosje perje, kaj pa meso. Ugovarjal mi bo kdo, da so Čehi najboljši in najumnejši kmetovalci. Ne rečem, da niso; ali vprašati moram: so bili li Čehi vedno tako umni, kakor sedaj? Ne, ampak vzgojili so se sami za take, kakršni so — namreč za prve poljedelce na svetu. In ne mala zasluga za to gre njihovim izvrstno urejevanim strokovnim časopisom. Je pač zakon narave, da se mora vsaka stvar šele vzgojiti za to, za kar je namenjena. In, kakor rečeno, list «Perutninar» bi bil znamenitega pomena za razvoj našega kmetijstva; na slovenskem narodu pa je ležeče, ali naj zagledata za kmetijstvo tako potrebni list dnevno luč, ali naj zamre še pred porodom. Naročnina je majhna — 2 K 40 v na leto — torej nikakega izgovora. Kmetje, sezite po «Perutninarju»! Naročila sprejema gospod Anton Lehrmann, lastnik l. kranjskega perutninarskega zavoda v Tržiču.

— Svojim častnim članom je imenovalo slov. bralno društvo v Tržiču soglasno na svojem izrednem občnem zboru v soboto svojega predsednika gospoda notarja Frana Štupica za velike njegove zasluge, ki si jih je stekel za slovenstvo v Tržiču. Na zdar!

Tako je bila leta 1808 podobna vsa Avstrija velikemu taboru in naslednjega leta je že završčalo po Avstriji. Dne 8. aprila 1809 se je znova pričela vojska, katero je cesar Franc svojim narodom naznanil s posebnim manifestom, po Kranjskem v italijanskem in slovenskem jeziku. «Avstrijci so zagrabili Napoleona na dveh straneh, na nemški in italijanski meji. Na Nemškem je vodil avstrijske čete slavni nadvojvoda Karel. Proti njemu je kar najhitreje vdaril Napoleon. «Pridem po bliskovo,» je nagovoril svoje vojake. V več bojih odbit, se je moral nadvojvoda Karel umakniti pred Napoleonom nazaj na Češko, odkoder je hitel proti Dunaju, kjer je premagal Napoleona v slavni bitki pri Aspernu in Eslingenu dne 21. in 22. maja; a dne 5. in 6. julija za tem je udaril Napoleon s pomnoženo vojsko nanj ter ga pri Wagramu popolnoma potolkel. Prvi dan so Avstrijci obranili bojišče, drugi dan pa so se morali umakniti preveliki sili. S tem je bilo na Nemškem vse izgubljeno in Avstrija se je morala začeti pogajati z Napoleonom za mir.

Dalje prih.

Medvodske novice.

— V četrtek je nas zapadel sneg. Bela odeja je pogrnjena po travnikih in njivah. V hribih je padlo precej snega.

— Komisijski ogled župnišča v Sori je bil dne 22. t. m. Smovc in Žaba sta privlekla vse kimavce svoje stranke k ogledu. Toda niso mogli ničesar izreči le Smovc in Žaba sta kvakala nekaj, kar pa nima nobenega pomena. Stavbeni odbor in viadni nadinženir sta potrdila stavbo za pravilno in dobro. S tem so se zopet opekli tisti «hujskači», ki so hoteli nagajati pri ogledu. Še celo s preške župnije so privlekli nekaj prismod k ogledu. Pa vse nič ni pomagalo, odobreno je vse. Žaba pa lahko kvaka.

— V Medvodah je umrl gospod Josip Jarc, veleposestnik, brat gospoda Franca Jarca v Medvodah. To je žalosten slučaj usode. Pred tremi tedni je umrla mati v starosti 82 let, sedaj pa sin v starosti 60 let. Gospoda Franca Jarca je zadela obžalovanja vredna nesreča, da je izgubil v par tednih mater in brata. K tej izgubi mu izrekamo svoje odkrito sožalje. Umrla naj pa počivata v miru!

— Gasilno društvo v Sori je naročilo brizgalnico za 2350 K in drugega orodja ter oprave v skupni vrednosti 3850 K. Prostovoljnih darov se je že nabralo 540 K. Upanje pa je, da bodo darovali še dobri ljudje v ta obče koristen namen. Zadnjič smo priobčeli izkaz prvih darovalcev, nadaljni slede prihodnjič.

— Po pomoti smo navedli zadnjič, da je daroval gospod Lovrenc Kavčič v Medvodah 10 K, v resnici naj se glasi 20 K.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor. Ta toden je govoril pri razpravi o volilni reformi slovenski poslanec dr. Šustersič, ki je izjavil, da je pripravljen za kompromise, a neizvršljive so zahteve primorskih Italijanov po večjem zastopstvu, ker so že tako največ dobili in neizvršljiva je zahteva po enem nemškem kočevskem mandatu. Izjavil se je, da je največji sovražnik ločitve mesta od dežele ter je pobijal patriotične, narodne in socialne pomisleke proti volilni reformi. Od naprednih slovenskih poslancev je govoril tudi dr. Ferjančič, ki se je bavil s krivico, ki se zada z vladnim načrtom volilne preosnove štajerskim in posebej koroškim Slovencem ter se pritoževal, ker se vlada pri razdelitvi mandatov na Kranjskem ni ozirala tudi na narod.-napred. stranko in zahteval stroge določbe proti zlorabam priznice v politične svrhe. — Včeraj je zbornica odkazala vladni načrt o volilni reformi posebnemu odseku, ki bo štel 49 članov. — Sedaj zbornica razpravlja o zakonskem načrtu glede vstetja aktivitetnih doklad v pokojnino.

Ogrska vlada je razpustila izvrševalni odbor ogrske koalicije, ker je le-ta objavila razglas, da ni treba priznati za veljavne pogodb, ki jih je sklenila vlada brez pooblastila zbornice, in ker je pozival denarne zavode, naj ne dovolijo vladi najmanjšega kredita ter proglasil kraljeve komisarje za brezpravne, plačevanje davkov je nedomoљubno i. t. d. Vendar bo deloval odbor na

tihem se nadalje ter se bojeval proti protustavni vladi.

Vstaja na Filipinskih otokih povzroča velike skrbi severoameriskim Zedinjenim državam. Američani postopajo namreč zelo z uporniki. Generalu Woodu so očitali, da je v boju z vstasi rodu Moros na Davoski gori dal pomoriti celo ženske in otroke. General je naglašal v svojem opravičevalnem pismu, da so se borile ženske v prvih uporniških vrstah in so držale otroke pred seboj. Vojniki v boju niso mogli ločiti otrok in žensk od moških upornikov. Na kongresu pa niso bili zadovoljni z Woodovim poročilom in bo najbrže odpoklican.

Novičar.

Zaupni shod narodno-napredne stranke se vrši — kakor že omenjeno — jutri v nedeljo, dne 25. t. m. v veliki sokolski dvorani «Narodnega doma» v Ljubljani. Pričetek točno ob poldesetih dopoldne. Nađejamo se, da bo na tem shodu tudi naša Gorenjska častno zastopana.

K zaupnemu shodu pripominja zadnji «Trgovski Vestnik»: Kakor čujemo, ima shod po dosedanjih dispozicijah v prvi vrsti namen, dati zaupnikom priliko, da se izjavijo o vprašanju o splošni volilni pravici. To vprašanje je tako važno, da je treba vsekakor izvedeti mnenje in želje narodno-naprednih volilcev. Vladni načrt o premembi volilnega reda za državni zbor ima določbe, ki izpreminjajo bistveno sedanji položaj. Po tem, kakor je vlada razdelila volilne okraje v slovenskih deželah, je zagotovljen ves upliv agrarcem, veljavnost in upliv obrtnega, trgovskega stanu in da kratko povemo, meščanstvo bi popolnoma izginito. Proti tej volilni geometriji, ki je odkrit protekcijonizem, in oddelilvi mandatov v drugih kronovinah, kjer stanujejo Slovenci, je treba vsekakor odločno nastopiti. Po našem mnenju bi bilo na mestu, da se ob priliki, ko bodo zbrani zaupniki, pretrasejo tudi druga programatična vprašanja. Za stranko potrebno bi bilo, revidirati in izpopolniti program, prilagoditi ga izpremenjenim razmeram. Kazalo bi utrditi strankino organizacijo. Pogovoriti in porazumeti bi se morali o vseh temeljnih vprašanjih. Morali bi dati stranki tak ustroj, da izginejo navskrižja v stranki. Stranka se mora konsolidirati. Preskrbeti bi se moralo za tako ureditev stranke, da v bodoče ne bo več pritožb, očitih in skritih, o samovoljnem postopanju posameznih pristašev. Odpravi naj se vse, kar more dati povod tožbam «o kooptiranju», «o paševanju», «samovoljnem disponiranju». V narodno-napredni stranki, ki ima dovolj sil in dovolj življenske zmožnosti, naj zavlada živahna delavnost, razvije naj se krepko strankino življenje. Stranka naj si v svojem programu postavi jasne cilje, začrta naj si smer v pglavitnih vprašanjih, ki je potem obvezna za vse pristaše; tako bo izginila osebnostna nezauptnost, ker bodo odločevali vedno stvarni momenti. Neodbitno potrebno je, da si stranka zagotovi dobro eksekutivo, katere naloga naj bo ne le, da opravlja tekoče posle in izvršuje strankine sklepe, marveč da skrbi o pravem času za to, da se da pristašem priliko povedati svoje mnenje in svoje želje. V vodstvu stranke ne sme biti privilegij, v vod-

stvo naj se vzame zastopnike vseh slojev. Vodstvo naj bo nekak naroden svet. Stranka naj ima povsod svoje zaupnike, za posamezne dele dežele pa naj se osnujejo čvrste lokalne organizacije, ki so v vednem kontaktu z vodstvom in z volilci. Tako bo vodstvu olajšano delo ob manjši odgovornosti, volilcem pa dana priložnost stika z vodstvom in prilika, opozarjati na varovanje interesov.

Trgovska in obrtniška zbornica je v svoji večerajšnji seji izvolila predsednikom Josipa Lenarčiča, podpredsednikom Franca Kollmanna in začasnim predsednikom Franca Hrena. Mej drugim se je sprejel tudi nujni predlog svetnika Cirila Pirca, da naj zbornično predsedstvo z ozirom na vladni načrt volilne reforme za državni zbor čimpreje odpošlje na pristojno mesto v obrambo interesov trgovine, obrti in veleindustrije peticijo v tem smislu, da se na Kranjskem poleg Ljubljane napravita še dva mestna volilna okraja. Zoper predlog sta glasovala edino-le Kregar in Francič, dočim so drugi trije klerikalni svetniki pritrdili Pirčevemu predlogu. Tu se je pokazalo, da je tisti Kregar, ki je za klerikalce vodil agitacijo pri volitvah v trgovsko zbornico, tudi v zbornici samo hlapec klerikalne stranke, ne pa zastopnik onih obrtnikov, ki so mu vede ali nevede oddali svoj glas. Ako se izvedo nameravana volilna reforma, bosta trgovina in obrt na deželi brez vsacega zastopstva v drž. zboru, kajti od poslanca, ki bo izšel iz volitve kot zastopnik kmetkega prebivalstva ne moremo pričakovati in tudi ne zahtevati, da bi se, če bi tudi hotel, potezal v državnem zboru za koristi trgovcev in obrtnikov, kojih interesi so čestokrat samo nasprotni onim agrarnih slojev. To naj si zapomnita v Kranju tudi svečar Karel Windischer in krtačar I. Anzelc, ki sta pri volitvah na Kregarjevo komando po Kranju lovila glasovnice in tako pljuvala v svojo skledo.

Pogled v delavnico človeškega organizma. Marsikdo se je že divil raznovrstnosti strojev moderne tehnike, točnosti telegrafa in elektricitete, ne da bi pomislil, da je najraznovrstnejši, najčudovitejši, najkompliciranjši in najtočnejši stroj — človeško telo. S temi besedami je postavil g. dr. E. Šavnik, ki je predaval zadnjo nedeljo v kranjski čitalnici pod naslovom: «Pogled v delavnico človeškega organizma» svoje poslušalce, med katerimi je bilo izvanredno veliko število dam, v sredino svojega predmeta. V nenavadno izbrani in gladki besedi je razmotrival o pljučih, srcu in živčevju kot o treh glavnih faktorjih človeškega organizma. Pljuča so predpogoj dihanju, srce preskrbuje glavno življensko delo s tem, da omogočuje tok krvi, a je tudi vir vse poezije, živčevje pa povzročuje čutenje. Pri vseh življenskih pojavih se je oziral predavatelj na praktično stran in dajal poučne migljaje posebno glede jedil in pijače, kaj ugaja otroku, kaj odraslemu, kaj starcu, kaj moškemu, kaj ženski. Predavanje je bilo ne le mikavno, ampak tudi poučno in se je končalo z živahno zahvalo poslušalcev. — (G. predavatelj je pripravljen svoje predavanje predelati tudi za naš list. Zato se mu že naprej najtopleje priporočamo. Op. ured.)

Nakelskemu kaplanu tudi ni všeč razdružljivost zakona. Svojo silno jezo je iz-

tresal zadnjič celo na pr. vici, kjer je — čujte in strmite! — zmerjal one, ki niso hoteli podpisati dotične pole — s svinjami! Mi sicer ne vemo, kdo ni podpisal dotične pole, tudi nismo ž njimi v nobeni zvezi, vendar moramo tukaj odločno pibiti, da cerkev vendar ni nikak svinjak, kjer se pasejo «svinje». To je lep Kristusov namestnik, ta nakelski kaplan!

Javna telovadba šolskega naraščaja „Gorenjskega Sokola“ se vrši v četrtek, dne 29. t. m. točno ob 8. uri zvečer v društveni telovadnici.

Prva mošenjska mlekarška zadruga sme biti ponosna na prvo upravno leto. Zadruga je štela koncem l. 1905 74 zadržnikov. V tem letu so donesli zadržniki v mlekarno 117.940 litrov svežega mleka, za kar so prejeli 13.175 K 97 v, zadruga pa je prejela za vse mleko in mlečne izdelke 17.498 K 47 v. Vseh prejemkov je bilo l. 1905 29.042 K 55 v, izdatkov pa 28.932 K 07 v. Čisti dobiček znaša v preteklem letu 1906 K 23 v. Vso hvalo zasluži marljivo predstojništvo z gospodom nadučiteljem Jos. Korošcem na čelu, da se je zadruga takoj prvo leto svojega obstoja tako razcvetela v blaginjo svojih članov.

Umrl je pretekli četrtek v Radovljici nenadoma gospod c. kr. sodni oficijal Valentin Cerovšek vsled srčne kapi. Pokojnik je bil radi svojega odkritosrčnega in neomahljivega značaja vobče priljubljen. Bodi mu blag spomin! — Vslad opekljn je umrla gđe. Lojzka Rabič (Bastelnova). N. v m. p.!

Iz seje c. kr. okr. šolskega sveta v Radovljici. V zadevi izpraznjene službe v Radovljici se je sklenilo naprositi c. kr. dež. šol. svet, da naj dovoli že v februarju za to mesto imenovanemu učitelju Iv. Šegi takoj nastopiti svojo novo službo, ker sta v Radovljici sedaj le dve učni osebi in ker ni dobiti nikakega suplenta. Nadučitelju Jožefu Korošču iz Mošenj se pripozna tretja starostna doklada. Napravi se kompetentna tabela za nadučiteljsko mesto v Kropi. Sklene se predlagati, da se na Ljubnem uvede z novim šolskim letom celodnevni pouk, ker je šolska soba za sedanje število otrok dovolj velika. Za Breznico se imenuje krajnim šolskim nadzornikom Jan. Finžgar, ker se je Iv. Čop odpovedal. Nadučitelju Jož. Mediču z Jesenic se dovoli dopust zaradi bolezni do konec šolskega leta. Učiteljici Ani Grudnik-Pavšič se dovoli dopust do Velike noči. Odobri se zapisnik stalnega odbora, v katerem je določena letošnja okrajna učiteljska skupščina na dan 12. julija na Koroski Beli, pri kateri se bo predavalo o biologični metodi in njeni uporabi, a vsaka učna oseba bo morala izdelati referat: «Pridelki Gorenjske» (Metodična obravnava na podlagi zemljevida za srednjo stopnjo.) Na znanje se vzameta nadzorniški poročili o ponavljajnih solah v Ovsisah in Mošnjah, ter potrdijo računi krajnih šolskih svetov v Dobravi pri Kropi, Gorjah, Kranjski gori, Dovjem, Mošnjah, Ovsisah, Kamni gorici in Begunjah za l. 1905.

Narodna čitalnica v Škofji Loki uprizoni jutri v nedeljo 25. t. m. v društvenih prostorih stiridejansko dramo «Čarovnica pri jezeru». Vstopnina: sedeži prvih dveh vrst 1.60 K, sedeži drugih dveh vrst 1.30 K, ostali po 1 K, stojišča 50 vin. Vstopnice se dobe pri blagajniku g. A. Nadilu in na večer predstave pri blagajni. Začetek ob pol 8. uri. S to uprizonitvijo zaključni čitalnica svojo zimsko sezono. Glavne vloge so kar najsrečnejše porazdelene, in igra je fino naštudirana: tako, da je uspeh popolnoma zagotovljen.

Umrl je v Kamniku bivši trgovec Mihael Šinkovec, star 82 let. Bil je mnogo let v občinskem odboru.

Ciganska tolpa v Mengišu in Kamniku. Pred kratkim je prišla v Mengeš velika ciganska tolpa in začela takoj svoje «delovanje» s prokovanjem iz kart in z izvabljevanjem denarja, kar se ji je tuintam posrečilo. Ko je

pa neka ciganka v neki trgovini ukradla nekaj blaga, so bili cigani takoj vkup z žandarmem, ki je zaprla 4 moške in 4 ženske in jih odvedla v Kamnik. Pri njih so našli 883 K 65 v. Ostale cigane s 30 konji in 4 vozmi so pustili v Mengišu v oskrbi županstva, a cigani so jo pobrisali z vsem svojim premoženjem ponoči v Kamnik, odkoder jih bodo poslali v njihovo domovino, katera je dozdej še neznana. Najbrž so od štajersko-ogrske meje.

Ljubljanski grad. Kakor znano, je ljubljanska občina kupila lansko leto grad nad mestom od državnega erarja. Ljubljanski župan je sedaj ljubljanskemu mestnemu svetu predložil poročilo, kaj naj bi se zgodilo z gradom. V prvi vrsti naj se izpelje električna žična železnica, ki bi veljala kakih 200.000 K. Na gradu naj se potem ustanovi ljubljanski mestni muzej, slovenski narodopisni in obrtni muzej. Dalje naj se položi temelj umetniški slikarski galeriji v zvezi z galerijo slavnih in zaslužnih slovenskih mož, naj se ustanovi mestna knjižnica in preskrbe prostori za mestni arhiv. Nadalje naj bi se napravili umetniški ateljeji za slovenske umetnike, v stolpu pa naj bi se event. ustanovila zvezdarna. — To je vsekakor velika in lepa osnova ljubljanskega župana, ki zahteva premnogo žrtev, a bode v čast vsemu slovenskemu narodu, kadar se izpelje.

Zlato srce rodoljubovo. V Trstu umri Ivan Vatovec je zapustil v svoji oporoki med drugim: 1000 K za otroški vrtec svetoivanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, 4000 K konsumnemu društvu «Narodni dom» pri sv. Ivanu, 4000 K društvu «Nar. dom» v Trstu, 1000 K družbi sv. Cirila in Metoda, 2000 K slovenski kmetijski družbi za Trst in okolico itd. Vsa volila v dobrodelne namene znašajo 22.450 K. S tem blagim činom si je postavil pokojnik časten in trajen spomin v slovenskem narodu!

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 20. t. m. Prignalo se je 171 glave goveje živine, 4 tele, 10 prašičev, — koz, — ovco, — buš. 50 kg pšenice K 8'50, prosa K 6'50, rž, K 7'—, ovska K 8'25, ajde K 6'50, fižol, ribničan K 11'—, koks K 12'—, kropir 2'—.

Listnica uredništva.

Zaostalo gradivo pride zanesljivo prihodajč. Prosimo blagohotnega potrpljenja!

Loterijska srečka dne 17. marca t. l.

Trst: 66 8 26 69 50

Dobro ohranjeno kolo skoro novo

(Dürrkop Diana 1898)

se za nizko ceno proda. 45—1

Kje, pove upravništvo «Gorenjca».

Sube jedilne gobe

(jurčke najboljše vrste)

kupuje v večji množini (vreče po 20—25 kg).

A. Šmira, Dunaj 17/I

31—5 Elterleinplatz 7.

Učenec

13 do 15 let star, z dobrimi šolskimi izpričevali, poštenih staršev, nekoliko nemškega jezika zmožen se sprejme v trgovino raznega blaga.

42—2 J. Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Pod to
znamko
je spoznati
zavoje,

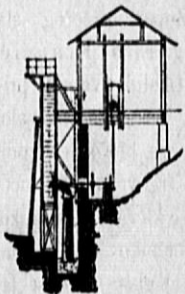
v katerih
se pošiljajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje

33—5

Kranj, glavni trg 192.

G. Tönnies

104-94

tovarna za stroje, železo in kovin-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121—76

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Čeniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavlika v Kranju

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnonemškega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse.** — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani** edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v **Kolodvorskih ulicah št. 35**
nasproti občeznane gostilne **«Pri starem Tislerju».**

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, nameštjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdestoa. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

186—21

'North British and Merkantile'

Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-14

Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. SUTTNER v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhanj, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

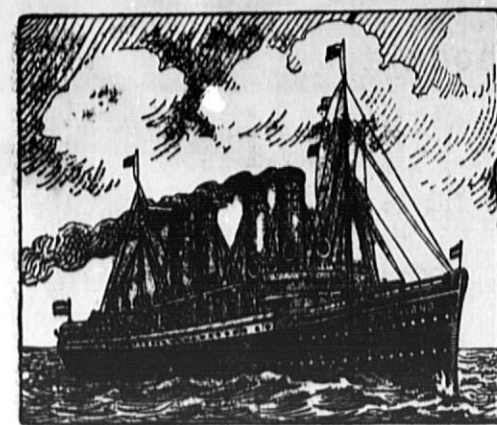

Št. 50z. Nikelnasta ankerremontoar-Roskopf, trpežno školesje, gld. 2'45, enaka iz pravega srebra gld. 3'95, ista z dvojnatis tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 6'50 in naprej.

Št. 505. Prava srebrna cilindreremontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gld. 4'85, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 5'95 in naprej.

114-87

Izvrstna prilika potovanja v
Ameriko je danes čez
Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolneja ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povedo številke obsežnosti novih parnikov, kateri se imenujeta:

prvi: **Amerika** 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: **Kaiserin Augusta Viktoria** nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — **Vožnja preko oceana traja samo 7 dni.** Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg - Amerika Linie

Jr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 28.

Spominjajte se
Narodnega Doma
v Tržiču!

Na stanovanje in hrano

se sprejmeta dva dijaka.

41-2 Kje, pove upravnišyso «Gorenjca».

Pozor! Trgovci!

Prej 140 sedaj 150 kosov finega peciva za samo 2 kroni razposilja proti povzetju

E. BRANDT

tovarna sladšćic v Kranju.

Večja naročila še ceneje. 224-12

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

Velika zaloga izgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Solidno blago

po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštine
32-2 prosto.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnćniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-40

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

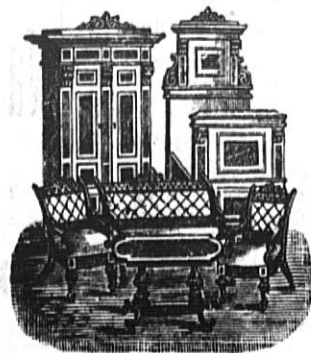
Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestininih balah. Veliki prostori, prtično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, oba-šalnik, miza, stensko ogledalo.

184-88

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Cenjena gospodinja!

Ne pustite se skoz slavitev :novih: zavojev cikorije zvoditi, bodite temveč prepričani, da je mnogo let v Vašem gospodinjstvu že izkušeni

pravi :Franckov: primatek k kavi

„najboljši“ in bode :ostal: tudi v prihodnje.

Pazite vendar, prosimo nujno, natančno na te naše varstvene znamke: in podpis:

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Henrik Francka Sinovi
Linec. Zagreb.